

vi skulle altsaa nu i den nærmeste Tid til at forhandle om Decemberlaanets Fornyelse, og hvad angaar Fornyelsen af Sommerlaanet, lovede den højtærede Minister, at den vilde finde Sted „paa de relativt gunstigste Vilkaar, som kunne faas efter de Pengeforhold, der ere forhaanden til den Tid“, en Karakteristik, der i Sandhed er værdig for Oraklet i Delfi.

Det vilde sikkert være af stor Interesse ikke blot i denne Sal, men ogsaa for den store Befolkning udenfor at faa oplyst, hvorvidt den højtærede Minister virkelig mener, om vi for saa langt et Tidsrum som et eller halvandet Aar kunne ride videre paa de gamle Veksler uden at skride til at supplere de to midlertidige Laan med et tredje. Og det vilde ligeledes være af stor Interesse for den store Befolkning Landet over at faa oplyst, om den højtærede Minister vedblivende nærer den Opfattelse, som han nærede ved Forelæggelsen af Sommerlaanet, angaaende Størrelsen af det faste Laan, som vi en Gang i Fremtiden skulle skride til. Han udtalte den Gang, at naar vi en Gang skulle gaa til Optagelsen af et større fast Laan, behøvede det ikke at være større end 60—70 Millioner Kr. Det vilde være af Interesse, tror jeg, at faa at vide, om den højtærede Minister stadig mener, at et fast Laan paa 60—70 Mill. Kr., hvoraf omtrent 50 Millioner paa Forhaand ere beslaglagte af de to midlertidige Laan, for et længere Tidsrum kan dække vort Underskud, uden at vi behøve nogle faa Maaneder efter paa ny at indfinde os som Laansøgere. Det forekommer jo os andre i Betragtning af Situationen, saa vanskelig den er, og saa svært det synes at komme ud af den, at være en noget sangvinsk Antagelse. Den synes at være i uhyggelig nært Slægtskab med den Antagelse, som forhenværende Finansminister Brun i sin Tid udtalte om Laanet fra Sommeren 1909, at Laanets Størrelse maatte betragtes ud fra den Synsvinkel, at man ikke saa hastigt igen vilde behøve at indfinde sig paa Pengemarkedet som Laansøger.

Men medens jeg mener, at den højtærede Ministers Fremstilling af den finansielle Situation, som den spejler sig i Statsgælden, som Helhed er ensidig og ikke fyldestgørende, er der derimod en enkelt af hans Udtalelser, som jeg fuldt ud anerkender og gerne vil benytte Lejligheden til at betone yderligere. Han fremhævede nemlig den Fare for Folkets „nationale Selvstændighed og Uafhængighed, ja for dets Selvbestemmelsesret ogsaa med Hensyn til dets rent indre Forhold“, som ligger i en usund

Finanspolitik med voksende Trang til udenrigske Laan, det vil sige voksende Afhængighed af fremmede kapitalkraftige Magter, og han udviklede, hvorledes et vedvarende Underskud og en deraf følgende voksende Gæld kan føre os „ned paa en helt anden Plads i Nationernes Række end den, vi nu heldigvis indtage“. Det er Betragtninger, som jeg fuldt ud deler, og som fra socialdemokratisk Side oftere eregjorte gældende, ikke mindst under Debatten om de Militæradgifter, som netop truer med at forringe vor nationale Selvbestemmelsesret, svække vor nationale Selvstændighed og gradvis forvandle os til et Lydland, hvis Politik dikteres udefra. Det er jo saadan, at medens den store Hovedmasse af Statsgælden indtil Midten af Halvfemserne var indenlandsk, er Forholdet siden den Tid blevet ganske omvendt. Den 31. Marts 1894 var kun 5—6 pCt. af Statsgælden udenlandsk, den 31. Marts 1909 var Tallet steget til omtrent 70 pCt., og nu i dette Øjeblik er det omtrent 80 pCt. Den Sum, vi i de sidste 10 Finansaar have udgivet til Omkostninger og Renter af fremmed Statsgæld, løber op til 54,3 Mill. i alt; det er et ikke helt uvæsentligt Bidrag til Bedømmelsen af den økonomiske Aareladning, som den fremmede Kapital Aar ud og Aar ind øver overfor det produktive Arbejde herhjemme.

Der er noget yderst betegnende, noget af en Skæbnens Ironi i, at denne voksende Afhængighed af fremmede kapitalkraftige Stater, en Afhængighed, som vi jo allerede paa et enkelt Punkt have set gribe direkte bestemmende ind i vor Lovgivning, og af hvilken vi sikkert i Fremtiden maa være forberedte paa at vente os andre Udslag — der er noget af en Skæbnens Ironi i, at denne faktiske Nedgang i vor Selvbestemmelsesret som Nation, som hos alle virkelig nationalttænkende Mennesker synes at give Anledning til den dybeste Bekymring, netop har sin Hovedårsag i den Militarisme, der tærer og stadig har tæret paa det danske Samfund. Der er noget yderst betegnende, forekommer det mig, i, at hver ny Million, vi have givet ud og agte at give ud for, som det hedder, at sikre vor nationale Selvstændighed, i Virkeligheden ved det Gældsforhold, den bringer os i til Udlandet, virker til at forringe vor nationale Selvstændighed.

Thi det synes mig indlysende, trods den højtærede Finansministers Forsikringer om det modsatte, at naar vi ville søge Aarsagen, Forklaringen til den økonomiske Misere, vi staa i for Øjeblikket, er det først og fremmest de militære Udgifter, vi maa